

Rowerowe wypadki

Przez teren Gminy Wola Uhruska przebiega kilka szlaków i tras rowerowych.

Oto one:

[Wschodni Szlak Rowerowy GREEN VELO](#)

Na terenie Gminy szlak przebiega przez miejscowości Zbereże, Stulno, Małoziemce, Bytyń, Wola Uhruska, Uhrusk, Siedliszcze i Siedliszcze-Przymiarki. Jest bardzo dobrze oznakowany, a w Zbereżu i Woli Uhruskiej zlokalizowano MOR-y (Miejsca Obsługi Rowerzystów).

[Nadbużański Szlak Rowerowy](#)

Na terenie Gminy szlak przebiega przez miejscowości: Kosyń, Majdan Stuleński, Bytyń, Wola Uhruska, Stanisławów i Potoki. Szlak jest dobrze oznakowany.

[Szlak Lublin - Wola Uhruska](#)

Na terenie Gminy szlak przebiega przez miejscowości Kosyń, Stulno, Małoziemce, Bytyń i kończy się w Woli Uhruskiej. Szlak jest dobrze oznakowany.

[Trasa rowerowa Wola Uhruska - Okuninka](#)

Na terenie Gminy trasa przebiega polnymi i leśnymi drogami z Woli Uhruskiej przez Majdan Stuleński i Stulno. Szlak jest oznakowany.

[Mapa trasy](#)

[Opis trasy](#)

Poza ww. szlakami proponujemy kilka tras wycieczkowych po okolicach Woli Uhruskiej.

Tasy rowerowe w gminie Wola Uhruska

Dorota Łubkowska, Marek Kuszneruk

Gmina Wola Uhruska leży na pograniczu krajobrazów wyżynnych i nizinnych. Południowa część należąca do Łuku Uhruskiego charakteryzuje się pagórkowatym krajobrazem, o znacznych deniwelacjach. W rejonie Woli Uhruskiej Łuk Uhruski urywa się stromą krawędzią nad doliną Bugu. Deniwelacje dochodzą tu do 50 m. W obrębie tej jednostki występują pagórki morenowe, doskonałe punkty widokowe na okolice, a szczególnie na malowniczą dolinę Bugu. Do Łuku Uhruskiego od północy przylega rozległa równina akumulacji wodnolodowcowej należąca do Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego. Powszechnym elementem są wydmy śródlądowe i sąsiadujące zagłębienia deflacyjne. Duży udział w rzeźbie terenu mają formy pochodzenia rzeczno-jeziernego, spotykane w dolinach Bugu i Tarasienki oraz w rejonie jezior. Elementami krajobrazu nadającymi malowniczości są: szata roślinna i wody. Te ostatnie reprezentowane są przez trzy śródleśne jeziora, meandrującą rzekę Bug, rzekę Tarasienkę z wyraźnie zaznaczoną zwłaszcza w rejonie Mszanny wąską doliną, oraz liczne bagna i torfowiska. Gmina Wola Uhruska należy do obszarów o bogatej, osobliwej i zróżnicowanej florze, charakteryzuje się dużym stopniem lesistości. Lasy zajmują 36,9% powierzchni gminy. Położone w północnej części wchodzi w skład

Sobiborskiego Parku Krajobrazowego. W lasach tych mają swoje ostoje większe ssaki: łosie, borsuki, jelenie, sarny, lisy, kuny, dziki a nawet wilki. Jeziora, bagna i starorzecza w dolinie Bugu to miejsca bytowania wielu gatunków ptaków. O niepowtarzalności i unikalności ekosystemów świadczy duża powierzchnia obszarów chronionych zajmujących 23 % ogólnej powierzchni gminy. Należy do nich Sobiborski Park Krajobrazowy i jego otulina oraz rezerваты położone w jego obrębie: Trzy Jeziora, Jezioro Brudzieniec, Małoziemce. Miejscowość Wola Uhruska może być doskonałą bazą wypadową kilku-godzinnych lub całodniowych wycieczek rowerowych. Gospodarstwa agroturystyczne umożliwiają wypożyczenie rowerów. Turyści przyjeżdżający z własnym sprzętem mogą zatrzymać się w schronisku młodzieżowym w miejscowej szkole lub na polu namiotowym. Na terenie gminy można wytyczyć kilkanaście szlaków rowerowych, za-równo dłuższych, wykraczających po-za jej granice, jak i krótkich, kilkugodzinnych dla turystów np. z dziećmi lub początkujących. Szlaki rowerowe zostały tak wytyczone, aby miejscem startu i powrotu była Wola Uhruska, a trasy przejazdu nie powtarzały się. Szlaki na niektórych odcinkach mogą się jednak pokrywać. Niektóre z nich przebiegają wzdłuż dróg o twardej ulepszonej nawierzchni. Są to drogi bezpieczne, ponieważ natężenie ruchu jest niewielkie. Dla bardziej doświadczonych przeznaczone są trasy przebiegające drogami polnymi i leśnymi, gdzie na nielicznych odcinkach rower należy przeprowadzić. Oto propozycje tras rowerowych w gminie Wola Uhruska i okolicy. (Trasy zostały oznaczone numerami).

TRASA NR 1

Trasa liczy około 30 km. Przebiega drogą o ulepszonej nawierzchni przez miejscowości: Mszanka, Mszanna, Piaski, Macoszyn Duży i Macoszyn Mały, Kosyń, Stulno, Majdan Stuleński, Bytyń. Na trasie można zorganizować krótkie odpoczynki przy sklepach w Mszance i Piaskach, przy kościele w Kosyniu, w parku podworskim w Majdanie Stuleńskim. Wyjeżdżając z Woli Uhruskiej na zachód trasa prowadzi stromym podjazdem. Z jego szczytu rozciąga się panorama miejscowości. Wzdłuż trasy godne uwagi są następujące obiekty zarówno przyrodnicze jak i antropogeniczne: rzeka Tarasienka, chata pod strzechą w Mszannie, mogiła powstańca z II wojny światowej w Mszannie, chaty poleskie z charakterystycznymi okiennicami w Macoszynie, żurawie studzienne w Macoszynie, budynek kuźni w Macoszynie, kościół rzymskokatolicki w Kosyniu (dawna cerkiew prawosławna w stylu bizantyjsko-klasycystycznym), wieś Stulno z charakterystyczną zwartą zabudową (domy zwrócone szczytem do drogi), park podworski w Majdanie z drzewami - pomnikami przyrody. Wzdłuż trasy występują lasy, łąki, gdzie spotkać można stanowiska rzadkich roślin takich jak: storczyk szerokolistny, kosaciec syberyjski. Od Macoszyna do Stulna trasa przebiega przez Sobiborski Park Krajobrazowy.

TRASA NR 2

Trasa o charakterze przyrodniczym. Znaczny jej odcinek przebiegu drogami leśnymi na terenie Sobiborskiego Parku Krajobrazowego. Długość: około 40 km. Przebieg trasy: Wola Uhruska, Stulno, Jezioro Brudzieniec, Jezioro Płotycze, Jezioro Brudno, Wołczyny, Zberezę, Stulno, Wola Uhruska. Odpoczynek można przewidzieć nad jeziorami, w Wołczynach (zadaszenie turystyczne) i w Starym Stulnie. Największe atrakcje: rezerwat czapli siwej „Małoziemce”, rezerwat „Jezioro Brudzieniec” rezerwat „Trzy Jeziora” (możliwość pieszego przejścia na torfowisko nad jeziorem Płotycze w celu poznania rzadkich roślin: rosiczka, bagno zwyczajne, brzoza niska, wierzba lapońska (oznakowana ścieżka dydaktyczna „Stulno”), fragment bunkrów i rowów strzeleckich w Zberezę, cmentarz unicki (później prawosławny) w lesie sosnowym w Zberezę, murowana kaplica w Zberezę, wyposażona w ikony pochodzące z cerkwi unickiej, resztki dawnego parku podworskiego w Starym Stulnie z okazałym pomnikiem przyrody - lipą drobnolistną oraz ruinami piwnicy dworskiej. Od wsi Wołczyny do Woli Uhruskiej trasa prowadzi doliną Bugu. W Zberezę na uwagę zasługuje nierówna linia przebiegu drogi i zabudowy, ściśle dostosowana do rzeźby terenu, przebiega na skraju terasy nadzalewowej.

TRASA NR 3

Trasa przebiega drogami polnymi i leśnymi. Jej długość wynosi ok. 25 km. Przebieg trasy: Wola Uhruska, Majdan Stuleński (część zachodnia wsi), Kosyń- Sołtysy, Kosyń wieś, Stulno, Małoziemce, Majdan Stuleński, Wola Uhruska. Na trasie można zorganizować odpoczynek przy zwiedzanych obiektach np. przy cmentarzu w Kosyniu, obok Kościoła w Kosyniu, w parku podworskim w Majdanie Stuleńskim, albo też w punkcie widokowym obok lasu modrzewiowego na zachód od Majdanu Stuleńskiego. Godnymi uwagi są obiekty opisane w trasie Nr 1 na odcinku, gdzie te trasy się pokrywają. Ponadto zwrócić uwagę można na: punkt widokowy w Majdanie Stuleńskim (obok lasu modrzewiowego) różne zbiorowiska leśne między Majdanem a Kosyniem, cmentarz prawosławny i rzymskokatolicki w Kosyniu.

TRASA NR 4

Trasa przebiega częściowo drogami leśnymi.

Długość trasy około 18 km Przebieg trasy: Wola Uhruska, Józefów, Huta, Mszanna - Kolonia, Mszanna, Mszanka. Na trasie w lesie Karier znajduje się punkt widokowy na najwyższym wzniesieniu miejscowości Wola Uhruska - 220,8 m. n.p.m. Godne uwagi są obiekty: kapliczka położona w Józefowie, zróżnicowane zbiorowiska leśne między Józefowem a Mszanną - Kolonia, dolina rzeki Tarasienki we wsi Mszanna-Kolonia.

TRASA NR 5

Jest to najdłuższa i najbogatsza trasa. Długość jej wynosi około 50 km. Przebieg trasy: Wola Uhruska, Mszanka, Piaski, Macoszyn Duży i Macoszyn Mały, Osowa, Sobibór, Wołczyny, Zbereże, Stulno, Małoziemce. Obiekty godne uwagi na odcinku Wola Uhruska - Macoszyn i Wołczyny - Wola Uhruska zostały opisane wcześniej (trasa Nr 1 i Nr 2). Ponadto można zorganizować piesze dojście do rezerwatu „Żółwiowe Błota” (na północ od wsi Osowa). W Sobiborze można zwiedzić miejsce obozu koncentracyjnego. Obecnie znajduje się tam mauzoleum - kopiec ze szczątków ludzkich oraz w budowie Muzeum Obozu Zagłady.

TRASA NR 6

Jest to trasa dla zaawansowanych turystów, prowadzi bowiem doliną Bugu, drogami obok wału przeciwpowodziowego lub samym wałem. Dlatego też rower w niektórych odcinkach należy przeprowadzić. Długość trasy: około 17 km. Przebieg trasy: Wola Uhruska, Stare Stulno, wałem do Grybiniowej Góry, drogą obok Lisiej Góry. Największe atrakcje to: krajobraz doliny Bugu z licznymi starorzeczami, resztki parku podworskiego w Starym Stulnie z pomnikiem przyrody - lipą drobnolistną, dwa wzniesienia: Grybiniowa Góra i Lisia Góra, być może miejsce grodzisk średniowiecznych, fragmenty bunkrów niemieckich na Grybiniowej Górze.

TRASA NR 7

Trasa przebiega drogami leśnymi do miejscowości Macoszyn, powrót drogą o utwardzonej nawierzchni. Długość trasy: około 30 km. Przebieg trasy: Wola Uhruska, Józefów, Zagrzędy, Kosyń, Macoszyn Mały i Macoszyn Duży, Piaski, Mszanka, Wola Uhruska. Wzdłuż trasy występują różne zespoły roślinne. Na uwagę zasługuje punkt widokowy, tzw. Góra Kosyńska - 191,6 m. n.p.m., wznosząca się 20 m. nad falistą okoliczną równiną, pokrytą zespołami bagiennie-torfowiskowymi.

TRASA NR 8

Trasa Nr 8 jak i następne (9,10,11) przebiegają przez południową część gminy leżącą w obrębie Łuku Uhruskiego. Dlatego też będą występowały tutaj większe różnice wysokości. Długość trasy: około 30 km. Przebieg trasy: Wola Uhruska, Uhrusk, Siedliszcze, Rudka, Hniszów, Rudka,

Przymiarki, Uhrusk, Wola Uhruska. Postój można zorganizować przy obiektach godnych zwiedzenia. Są nimi: cmentarz prawosławny z nagrobkami z początku wieku w Koloni Uhrusk (Kobylice), cmentarz rzymskokatolicki w Uhrusku z nagrobkami z XIX w., grobami żołnierzy z wojny bolszewickiej oraz z pomnikami przyrody, kapliczka św. Jana Nepomucena przy cmentarzu w Uhrusku, Gospodarstwo Doświadczalne w Uhrusku z parkiem podworskim, kościół w Uhrusku z XVII w. ze stojącą obok dzwonnica, cerkiew prawosławna z XIX w., dolina Bugu ze starorzeczami w Siedliszczu (ok.1 km w lewo od głównej trasy) dąb „Bolko” w Hnieszowie.

TRASA NR 9

Długość trasy: około 25 km. Przebieg trasy: Wola Uhruska, Uhrusk, Łukówek, Bukowa, Piaski, Mszanna, Mszanka, Wola Uhruska. Trasa ta pokrywa się początkowo z trasą Nr 8, a odcinek końcowy z trasą Nr 1, 4 i 5. Oprócz obiektów opisanych przy ww. trasach należy zwrócić uwagę na: punkt widokowy na zachód od Uhruska 217,6 m n.p.m., cegielnia w Łukówku, cmentarze żołnierzy niemieckich w Bukowie.

TRASA NR 10

Trasa początkowo przebiega tak jak opisana wcześniej trasa Nr 9. Długość trasy: ok. 30 km. W Łukówku trasa skręca na południe w kierunku Rudy Wsi. Powrót następuje wzdłuż trasy Nr 8. Dodatkową atrakcją są obiekty: cmentarz prawosławny w Łukówku, wyrobisko po żwirze z ładnie odsłoniętym profilem glebowym.

Opisane wyżej trasy od 1 do 8 są dłuższe.

Oprócz nich jest wiele możliwości zorganizowania kilkugodzinnych wycieczek. Oto niektóre propozycje:

TRASA NR 11

Przebieg trasy: Wola Uhruska, uroczysko Różniówka, Stanisławów, Potoki, uroczysko Bankówka, Łukówek, Uhrusk. Obiekty godne uwagi: źródła w uroczysku Różniówka, wyrobisko po kredzie i glinie; fragment pieca cegielnianego w Stanisławowie, przydrożna kapliczka w Stanisławowie, cegielnia w Potokach, rowy strzeleckie o zygzakowatej linii przebiegu w lesie między Łukówkiem a Potokami, las typu grądowego.

TRASA NR 12

Przebieg trasy Nr 12 jest podobny do trasy Nr 11, z tym że odcinek między Łukówkiem a Potokami prowadzi drogą przez las dębowy zlokalizowany na stromej krawędzi Łuku Uhruskiego. W lesie spotkać można rośliny wymagające węglanowego podłoża, nory świadczące o bytowaniu borsuków i lisów. Krawędź Łuku Uhruskiego urozmaicona wąskimi dolinkami denudacyjnymi jest doskonałym punktem widokowym.

TRASA NR 13

Trasa ta przebiega drogami polnymi w dolinie Bugu w miejscowości Wola Uhruska. Dojechać można nasypem do koryta rzeki Bug, w miejscu gdzie przed II wojną światową była przeprawa promowa. Dalej trasa prowadzi wzdłuż rzeki tworzącej malownicze meandry. W drodze powrotnej przejeżdża się obok starorzeczy.

TRASA NR 14

Przebieg trasy: Wola Uhruska - Stanisławów (las), Józefów, Wola Uhruska. Biegnie ona przez bardzo zróżnicowany las pod względem gatunkowym. W lesie liczne zagłębienia bezodpływowe, okresowo wypełnione wodą i strumyki z wykształconymi wąskimi dolinami.

TRASA NR 15

Przebieg trasy: Wola Uhruska, Majdan Stuleński (góra Majdańska), las grabowy między Majdanem a Józefowem, Józefów, Wola Uhruska. Na trasie występują punkty widokowe, las liściasty typu grądowego.

Trasy prowadzące drogami o ulepszonej nawierzchni nie wymagają specjalnego oznakowania. Niektóre odcinki pokrywają się z czerwonym turystycznym szlakiem nadbużańskim i niebieskim szlakiem „Trzech Jezior”.